

EU LIFE Programme project
"Optimising the Governance and Management of the
Natura 2000 Protected Areas Network in Latvia"
(LIFE19 IPE/LV/000010 LIFE-IP LatViaNature)

Dabas aizsardzības plānu jaunais ietvars un tā testēšanas process

Seminārs 23.04.2025.

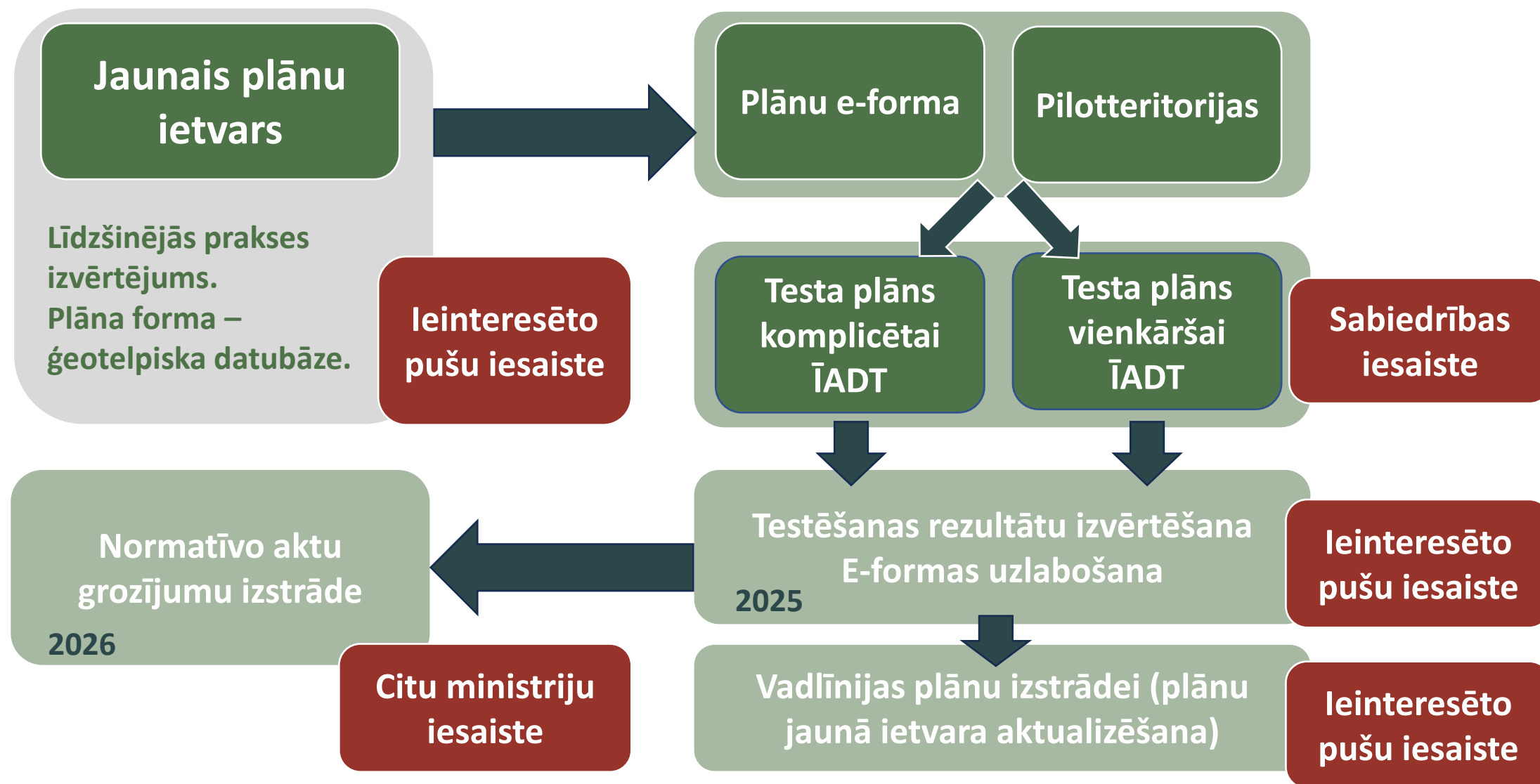
Kristīne Vilciņa
Dabas aizsardzības pārvaldes LIFE-IP projekta LatViaNature
Dabas aizsardzības jautājumu eksperte

Dabas aizsardzības plānošanas pilnveide

Mērķis - padarīt dabas aizsardzības plānu izstrādi ātrāku, lētāku un efektīvāku

1/3 Natura 2000 teritoriju ir spēkā esošs dabas aizsardzības plāns	➡	Plāns katrai Natura 2000 teritorijai
Plānā iekļauts liels teksta apjoms	➡	Plāns kā ģeodatu bāze Teksts: kopsavilkums, ekspertu slēdzieni
Plāna sadaļas vienādas visām teritorijām	➡	Pasākumi Natura 2000 mērķu sasniegšanai, pārējās sadaļas var variēt
Sarežģīta un sīki reglamentēta procedūra, kas vienāda visiem plāniem	➡	Vienkāršāka procedūra, kuru var pielāgot konkrētajai teritorijai
Plānu var grozīt, tikai izstrādājot jaunu plānu	➡	Elastīgāka iespēja plāna grozījumiem
Nav informācijas par iepriekšējā plāna izpildi	➡	Pasākumu izpildes reģistrēšana integrēta plānā

Sabiedrības iesaiste dabas aizsardzības plānošanas pilnveidē projekta LatViaNature aktivitātēs

ĪADT pārvaldības plāna saturs

Vidzemes Augstskolas vadlīnijas

**Tūrisma attīstības
un apmeklētāju
plūsmu plānošana**

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju
universitātes vadlīnijas

**Ainaviskās
kvalitātes
novērtējums**

**Natura 2000
teritorijas
plāns:**

- SSCO
sasniegšanai,
- ģeotelpiska
datubāze.

**Latvijas īpaši
aizsargājamās sugas
un biotopi**

Gandrīz visās
Natura 2000
teritorijās

**Ekosistēmu
pakalpojumu
novērtēšana**

**Kultūras
mantojuma
saglabāšana**

Saīsinājumi:

ĪADT – īpaši aizsargājama dabas teritorija,

Natura 2000 – Eiropas nozīmes aizsargājama dabas teritorija.

SSCO – Natura 2000 teritorijas līmeņa sugu un biotopu
aizsardzības mērķi.

Plāna uzsākšanas process - salīdzinājums

- ▼ Sabiedrības informēšana par plāna uzsākšanu:
  - paziņojums pašvaldības vietējā laikrakstā, pašvaldības tīmekļvietnē, plāna izstrādātāja tīmekļvietnē,
  - paziņojums «Latvijas Vēstnesī»,
  - paziņojums pašvaldības ēkā,
  - uzaicinājuma vēstules institūcijām,
  - vēstules zemes īpašniekiem (nav obligāti).

▼ Informatīvā sanāksme.

▼ Saņemto viedokļu apkopošana.

▼ Konsultatīvās grupas izveide (mēneša laikā), DAP rīkojums.

Dabas aizsardzības plāns

- ▼ Sabiedrības informēšana par plāna uzsākšanu:

- paziņojumi DAP un pašvaldības saziņas vietnēs,
- paziņojums pašvaldības ēkā,
- vēstules institūcijām.

▼ Saņemto priekšlikumu apkopošana.

Pārvaldības plāns

Sabiedrības iesaiste plāna sagatavošanas procesā - salīdzinājums

Vismaz trīs konsultatīvās grupas
sanāksmes:

- informatīva,
- plāna pirmās redakcijas apspriešanai,
- plāna nodošanai sabiedriskajai
apspriešanai.

Dabas aizsardzības plāns

Konsultācijas pēc nepieciešamības:

- ar institūcijām, apsaimniekotājiem,
- ar pašvaldībām,
- ar zemes īpašniekiem.

Pārvaldības plāns

Plāna sabiedriskās apspriešanas process - salīdzinājums

✓ Sabiedrības informēšana par sabiedrisko apspriešanu:

- paziņojums pašvaldības vietējā laikrakstā,
- paziņojums «Latvijas Vēstnesī»,
- paziņojums pašvaldības ēkā,
- paziņojums DAP tīmekļvietnē.

½ mēnesis

✓ Sabiedriskās apspriešanas sanāksme, priekšlikumu iesniegšana.

½ mēnesis

✓ Plāna precizēšana atbilstoši sabiedriskās apspriešanas rezultātiem.

20 dienas

✓ Atzinums no pašvaldības.

1 mēnesis

✓ Konsultatīvās grupas pēdējā sanāksme.

½ mēnesis

✓ Paplašināta sanāksme, ja pašvaldības atzinumā būtiski iebildumi.

1 mēnesis

✓ Plāna gala redakcija.

½ mēnesis

Dabas aizsardzības plāns

4-5 mēneši

✓ Sabiedrības informēšana par sabiedrisko apspriešanu:

- paziņojumi DAP un pašvaldības saziņas vietnēs,
- paziņojums pašvaldības ēkā,
- vēstules pašvaldībām un citām institūcijām,
- vēstules zemes īpašniekiem.

½ mēnesis

✓ Sabiedriskā apspriešana:

- sanāksme un rakstiski priekšlikumi, atzinumi,
- zemes īpašnieks var uzzināt par konstatētajām dabas vērtībām un plānotajiem pasākumiem, interaktīvajā kartē ievadot kadastra apzīmējumu.

1 mēnesis

✓ Plāna precizēšana atbilstoši sabiedriskās apspriešanas rezultātiem.

½-1 mēnesis

✓ Papildu sanāksmes par plānoto apsaimniekošanu, ja tādas nepieciešamas.

½-1 mēnesis

Pārvaldības plāns

2-3 mēneši

Plānu sagatavošanas platforma, pieejama DAP, VARAM un plāna izstrādātājiem

- ✎ **Teritorija** - informācija par plānojamo teritoriju:
- ✎ **Datu ievade** – galvenā darba vieta plāna izstrādei, iekļauti rediģējamie datu slāņi un Ozola datu slāņi, fona kartes.
- ✎ **Sugu datu ievade** – izmanto sugu aizsardzības jomas eksperti sugu novērojumu reģistrēšanai.
- ✎ **Sabiedrības iesaiste** – tiek uzkrātas, apkopotas un papildinātas ar norādēm par ieviešanu plānā visas iesniegtās anketas
- ✎ **Informācija** – informācija plāna izstrādātājiem.

Plānu publicēšanas vietne, pieejama publiski <https://ozols.gov.lv/ATP/>

✎ Aizsargājamo teritoriju pārskats – informācija par konkrētu zemes vienību.

Ievadot zemes vienības kadastra apzīmējumu, saņem informāciju par zemes vienību:

- konstatētās īpaši aizsargājamās sugas un biotopi,
- plānotais funkcionālais zonējums un aizsardzības un izmantošanas nosacījumi,
- apsaimniekošanas pasākumi.

✎ Pārvaldības plāni – informācija par visu teritoriju:

- informācija par visām ĪADT, kurām tiek izstrādāts plāns,
- katra pārvaldības plāna kopsavilkums,
- interaktīva ĪADT karte (sugu atradnes, biotopi, apsaimniekošanas pasākumi, plānotais funkcionālais zonējums u.t.t.),
- pārskata diagrammas,
- pielikumi: sugu un biotopu aizsardzības jomas un citu ekspertu atzinumi, pārskats par sugu un biotopu aizsardzības mērķiem, par iepriekšējiem apsaimniekošanas pasākumiem, iesniegto priekšlikumu apkopojums u.t.t.

Plānu sagatavošanas platforma

Plānu publicēšanas vietne – informācija par visu teritoriju

<https://ozols.gov.lv/plani/?page=DL-%22N%C4%ABcas-%C4%ABvju-audze%22>

Izstrādē esošie pārvaldības plāni

Par pārvaldības plāniem

DP "Istra"

DL "Gudenieki"

DL "Nicas īvju audze"

lesnīgt priekšlikumus

Dabas liegums "Nicas īvju audze"

- Dabas lieguma (DL) "Nicas īvju audze" pārvaldības plānu izstrādā LIFE-IP LatViaNature projekta [1] eksperti ar mērķi:
- testēt projektā sagatavoto Jauno plānu ietvaru, kas paredz plāna izstrādi e-formā ģeotelpiskas datubāzes veidā un modificētu plāna apspriešanas procedūru,
  - noteikt īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzības mērķu sasniegšanai atbilstošus apsaimniekošanas pasākumus.

DL "Nicas īvju audze" ir Eiropas nozīmes aizsargājama dabas teritorija Natura 2000, kods LV0507700, "B" tipa teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai. DL robežas noteiktas Ministru kabineta (MK) 2023. gada 21. novembra noteikumu Nr. 674 "Noteikumi par dabas liegumiem" 1.94. punktā un 94. pielikumā. DL atrodas Dienvidkurzemes novada Dunikas pagastā, tā platība ir 105 ha (robeža 2023. gadā precizēta pēc nogabalu robežām). DL nav noteikts funkcionālais zonējums un nav izdoti DL individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. DL atļauts un aizliegtās darbības noteiktas MK 2010. gada 16. marta noteikumu Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 1. un 5. nodaļā.

Biotopu direktīvas [2] I pielikumā iekļauto biotopu Natura 2000 teritorijas līmeņa aizsardzības mērķi noteikti LIFE-IP LatViaNature projektā 2022. un 2023. gadā un precizēti šajā plānā. Biotopu direktīvas II pielikumā iekļautas sugas, kurām būtu jānosaka aizsardzības mērķi, DL nav konstatētas.

DL "Nicas īvju audze" kā botāniskais liegums ir dibināts 1987. gadā ar mērķi saglabāt parasto īvi *Taxus baccata* tās dabiskajā augšanas vietā. 2005. gadā DL tika izstrādāts dabas aizsardzības plāns, kas paredzēja dabisko meža biotopu saglabāšanu bez mežsaimnieciskās darbības. Ječupes plavu aptuveni 2 ha platībā plaušanu, kā arī dažādus pasākumus īvju atēnošanai un stādīšanai. No minētajiem pasākumiem ir īstenots tikai neiejaukšanās pasākums, ko nodrošina DL aizsardzības režīms un kas jāīsteno teritorijā saglabāties un attīstīties ES nozīmes meža biotopiem.

- Pārvaldības plāns ietver sekojošus pasākumus DL esošo īpaši aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzības mērķu sasniegšanai:
- DL ārējo robežu paplašināšanu, iekļaujot DL blakus esošos īpaši aizsargājamus biotopus un potenciālos biotopu kopumā 41,27 ha platībā. Daļu no paplašinājuma teritorijas jau aizņem mikroliegumi, kas izveidoti īpaši aizsargājamām augu un putnu sugām (kopumā 9,27 ha platībā). Kopā ar paplašinājumiem DL platība sasniedzu 210 ha.
  - ES nozīmes meža biotopu saglabāšanu pašreizējā 21,46 ha platībā un biotopu platības palielināšanu līdz 38,72 ha. Tas panākams ar neiejaukšanos esošo un potenciālo meža biotopu attīstībā, novēršot nelabvēlīgas ietekmes un uzlabojot biotopu kvalitāti. Istenojot DL paplašināšanu ieteiktās robežās, ES nozīmes meža biotopu pašreizējā platībā (48,59 ha) un mērķa platībā (72,75 ha) arī jānodrošina neiejaukšanās režīms.

Ekspertu atzini:

- Sugu un biotopu ekspertu slēdziens Natura 2000 teritorijas plāna sagatavošanai - dabas liegums "Nicas īvju audze"
- Pārskats par iepriekšējiem apsaimniekošanas pasākumiem

Sugu un biotopu aizsardzības mērķi:

- Biotopu mērķu tabula
- Sugu mērķu tabula

Iesnīgt priekšlikumi

Dabas aizsardzības plāna izstrādātāji:

Projekts "Natura 2000 aizsargājamo teritoriju pārvaldības un apsaimniekošanas optimizācija" (LIFE-IP LatViaNature)
Adrese: Baznīcas iela 7, Sigulda, LV-2150; E-pasts: latvianature@daba.gov.lv / kristine.vilcina@daba.gov.lv

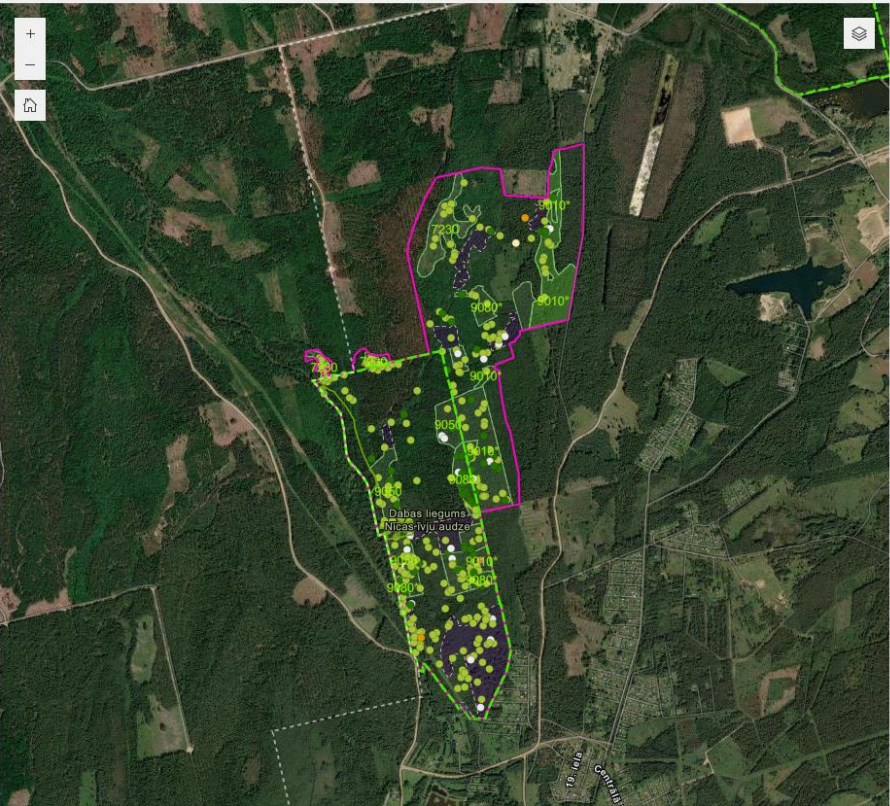
Eksperti:

- Plāna izstrādes koordinatore: **Kristīne Vilciņa**
- Zālāju, mežu un virsāju, purvu, vaskulāro augu eksperte: **Agnese Priedē**
- Mežu un virsāju, purvu, vaskulāro augu, sūnu un ķērpju sugu eksperte: **Sandra Ikaunieca**
- Zālāju, mežu un virsāju, purvu, vaskulāro augu eksperte: **Linda Uzule**

Mikroliegumi	
Zemes lietojuma veidi	
Meža dati	
N.Ī. piederības forma	
Lauku bloki	
Lauksaimniecības kultūras	
Kultūras mantojums	
Zemes vienības	
Funkcionālais zonējums (uzsākot pārvaldības plāna izstrādi)	
Valsts nozīmes ĪADT (uzsākot pārvaldības plāna izstrādi)	
Plānotais funkcionālais zonējums	
Plānotās robežas	Plānotais funkcionālais zonējums
Dižkoki / Potenciālie dižkoki	
Sugu laukumi	
Sugu punkti	
Biotopi	
Apsaimniekošanas pasākumi	

<i>Quercus officinalis</i> un sugu dzīvotņu spēju. rēmas <i>Thelotrema</i> anbrūnās artonijas bacānijas <i>Bazzania</i>	Valsts nozīmes ĪADT
<i>Laxis monophyllos</i> , stītes <i>Dactylorhiza</i> fata, <i>Devexia orilla</i>	

Valsts nozīmes ĪADT

Plānotās robežas

Sugu laukumi

- zivis
- paparžaugi un z
- abinieki
- alģes
- bezmugurkauln
- putni
- rāpji
- sēnes
- sūnas
- zīdītāji
- ķērpji
- Cits

Sugu punkti

- paparžaugi un ziec
- sūnas
- zīdītāji
- ķērpji
- sēnes

Testa plānu pilotteritorijas

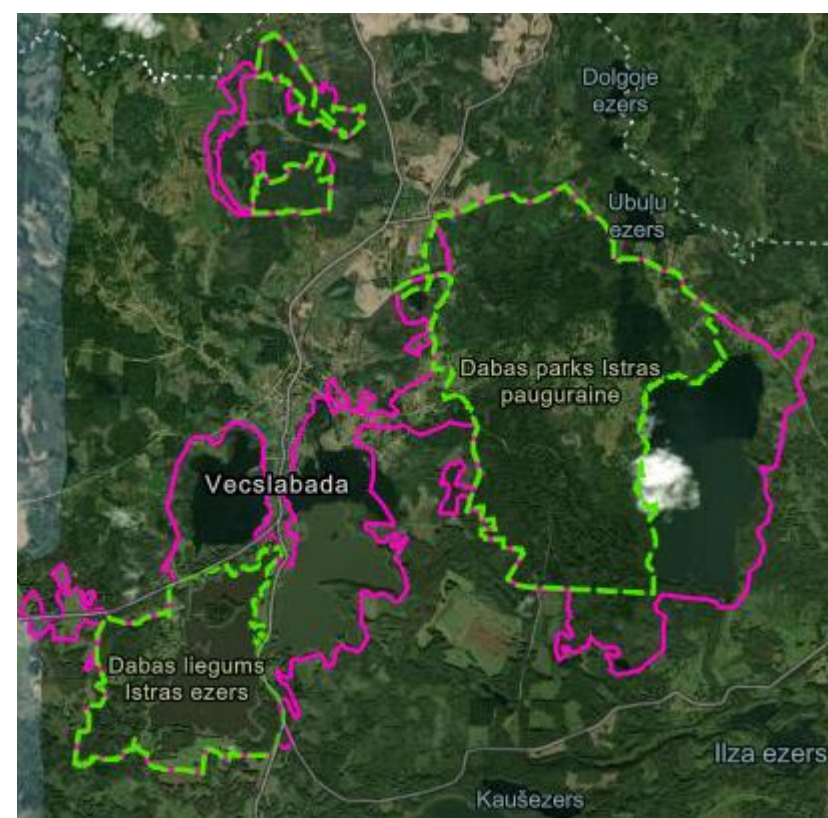
- ▼ Pēc VARAM pasūtījuma izstrādā biedrība «Baltijas krasti», sabiedriskā apspriešana norisinājās 2025. gada janvārī:
  - jaunveidojamais dabas parks «**Istra**», kas ietver dabas parku «Istras pauguraine», dabas liegumu «Istras ezers», 2023. gadā izveidoto dabas liegumu «Istras staignāju meži» un blakus esošās bioloģiski vērtīgās teritorijas.
- ▼ Izstrādā DAP, sabiedriskā apspriešana norisinājās martā:
  - dabas liegums «**Gudenieki**»,
  - dabas liegums «**Nīcas īvju audze**» kopā ar paplašinājumu valsts mežos.

Plāni pieejami vietnē: <https://ozols.gov.lv/ATP/>

Saīsinājumi:

DAP – Dabas aizsardzības pārvalde,

VARAM – Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija.

Sabiedrības iesaiste testa plānu izstrādē

Plāna uzsākšana

Izziņošana:

- individuāli - vēstules institūcijām,
  - paziņojumi DAP un pašvaldības informācijas kanālos.
- ArcGIS Survey anketa priekšlikumu iesniegšanai.

Sākotnējie priekšlikumi

Konsultācijas

Baltijas krastu tikšanās ar *Latvijas Valsts mežiem*, trim zemes īpašniekiem un pašvaldību par Istras dabas parku; Dabas aizsardzības pārvaldes tikšanās ar Kuldīgas novada pašvaldību, ekspertu tikšanās par Gudenieku dabas liegumu.

Sabiedriskā apspriešana

Izziņošana:

- individuāli – vēstules zemes īpašniekiem un institūcijām,
- paziņojumi DAP un pašvaldības informācijas kanālos.

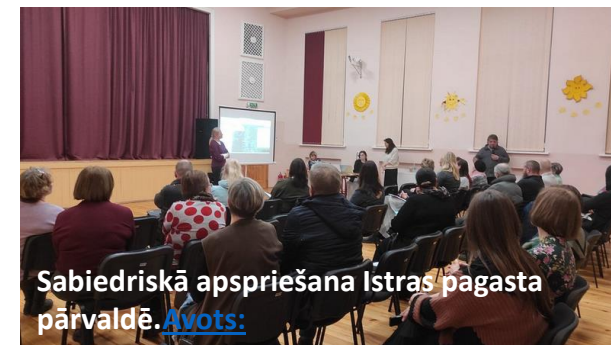
Sanāksmes 6. janvārī, 5. un 11. martā.

Priekšlikumi plāna precizēšanai: mutiski, rakstiski, ArcGIS Survey anketā.

Pašvaldības atzinums par individuālo noteikumu projektu.

8.aprīlī notika sanāksme Gudenieku dabas liegumā par biotopu apsaimniekošanas praktiskajiem aspektiem.

Papildu sanāksmes

Ekspertu tikšanās Gudeniekos 07.08.2023.

Uzdevums!

- ✓ Apmeklēt vietni *Aizsargājamo teritoriju pārskats* <https://ozols.gov.lv/ATP/>
  - ✓ Aplūkot informāciju par vienu zemes vienību, piemēram:
6860-002-0006, 6452-001-0028, 6250-003-0091.
  - ✓ Uzklikšķināt uz pogas *Pārvaldības plāni*, izvēlēties vienu no teritorijām.
  - ✓ Izpētīt viena testa pārvaldības plāna publicējamo daļu.
  - ✓ Sagatavot priekšlikumu e-formas uzlabošanai:
    - ierakstīt anketā, uzklikšķinot uz pogas *iesniegt priekšlikumu*
vai izmantot QR kodu
- Uz jautājumu *Jūsu pārstāvētā organizācija* ierakstīt atbildi *ekspertu seminārs*.
- nosūtīt **uz e-pastu** kristine.vilcina@daba.gov.lv.

EU LIFE Programme project
"Optimising the Governance and Management of the
Natura 2000 Protected Areas Network in Latvia"
(LIFE19 IPE/LV/000010 LIFE-IP LatViaNature)

Paldies par uzmanību!

latvianature.lv

Jautājumu gadījumā un priekšlikumu iesniegšanai
lūgums sazināties
kristine.vilcina@daba.gov.lv

Pasaules
Dabas
Fonds

in association with

